

ene side blev det ikke det Europas Forenede Stater, som modstanderne af det europæiske samarbejde fremmanede skræmmebilleder om; på den anden side blev samarbejdet heller ikke kun begrænset til praktiske økonomiske og handelsmæssige samarbejder, som mange tilhængere alene argumenterede for. Det blev noget mere, og det har der sandelig været gode grunde til.

Først og fremmest ser, verden og Europa meget anderledes ud nu end dengang, for 27 år siden. Vor verdensdel har vel især gennemgået tre store, betydelige forandringer, som fortsat er under udvikling: en omfattende teknologisk forandring, som uundgåeligt og uomgængeligt vil sætte sit præg på vore livsvilkår og på vore samfunds fremtid i de næste årtier, senest med informationsteknologien og de kolossale forandringer, den kommer til at påvirkede vore virksomheders og vore borgeres hverdag med.

Det andet er den omfattende økonomiske forandring i Europa og i verden, en globalisering og en international konkurrence, som siger sparto til, hvad vi har oplevet i årene forud.

Det tredje er den store og omfattende politiske forandring efter den kolde krigs ophør og Murens fald.

Disse tre store forandringer – den teknologiske, den økonomiske og den politiske – påvirker almindelige menneskers dagligliv og hverdag. Man ser det måske ikke så tydeligt i det daglige, stressede liv, men påvirkningen er der så sandelig, og vel at mærke en påvirkning, der går på tværs af vore landegrænser.

Hvordan sikrer vi folks fremtid i den ny verden, hvor påvirkningerne kommer til os udefra – påvirkninger, som vi nødvendigvis må finde politiske svar på? Det gør vi ved at forberede os, ved at dygtiggøre os og ved at finde en del af svarene i et samarbejde på tværs af grænserne, for alene herved kan vi sikre vore samfunds fremtid. Alene kan vi klare noget, men ikke det hele.

Derfor er det, vi gradvis udvider samarbejdet i EU. Vi har set udviklingen i øjnene. Vi vender ikke ryggen til, for gjorde vi det, ville vi svigte. Vi har indset, at vi – dvs. landenes regeringer og parlamenter – skal tage fat, og vi har indset, at hvis vi ikke tog fat, ville lobbyisterne og de vældige økonomiske markeds kræfter bestemme alene, og så ved vi godt, hvem taberne ville blive.

Vi har f.eks. indset, at frihandel ikke er nok, når man kan lave skjulte handelshindringer i

form af tekniske standarder, og derfor har vi det indre marked, Europas hjemmemarked. Vi har indset, at globaliseringen gør det nødvendigt at samarbejde om et trygt arbejdsmiljø, sikre sig mod forurening, sikre menneskeværdige vilkår for alle. Derfor stiller vi fælles mindstekrav på alle de områder, der har betydning for mennesker i alle vore lande, så vi ikke konkurrerer på det ringeste, men konkurrerer på det dygtigste og det bedste.

Det projekt klarer vi ikke i morgen. Der vil gå år, der vil gå mange år, og det vil sikkert forny sig undervejs. Men jeg er ikke i tvivl om retningen, for alternativet er jo, at andre kræfter bestemmer tilfældigt og uden hensyn til de værdier, vi lægger så stor vægt på.

Er der så noget, der er gået tabt undervejs i de 27 år, der er gået? Det kunne man godt have frygtet, men jeg mener ikke, det er det karakteristiske i billedet. Det europæiske samarbejde har jo udviklet sig, samtidig med at vi har bevaret, for ikke at sige styrket, vor egen bevidsthed om vort samfunds værdi. Der er vel ingen, som med fuld ret vil påstå, at vi er blevet mindre danske, end vi var for 27 år siden. Jeg ved godt, at der er nogle partier, der mener, at de er mere danske end andre, men det er jo en anden diskussion.

Vores velstand er blevet større, end den var dengang, vores velfærd er blevet mere omfattende, end den var dengang, og vi må konstatere, at alle skræmmebillederne fra dengang ganske enkelt ikke holdt.

Lad os da så kigge fremover og tage de hovedopgaver, vi står foran i de kommende år. Den første, den vigtigste, den mest langtrækkende, den mest perspektivfyldte og den, der er mest forpligtende for os som politikere, der skal tænke videre – ikke blot til i morgen, men også for næste generation – er udvidelsen, den udvidede medlemskreds, de nye demokratier, der skal være medlemmer af samme klub som vi.

Hvis vi kan sige til børnebørnene og til andre, der spørger os, om vi nu traf de rigtige beslutninger, så vi havde lært af dette århundredes blodige krige, må svaret være: Ja, det gjorde vi – hvis vi samtidig kan sige, at vi har lagt os i spidsen for den udvidelse. Derfor har Danmark i hele forløbet, lige siden vi i 1993 under det danske formandskab definerede Københavnkriterierne for at blive medlem af Europa, været frontløbere og fortalere, og den linje vil regeringen naturligvis holde fast i.